

►► BYENS BANK I 160 ÅR

Lillesands Sparebank ble grunnlagt i 1852 med et grunnfond på 273 spesidaler.

Direksjonen var bredt sammensatt med sakfører, lensmann, to kjøpmenn, konsul og kirkesanger. Siden har banken utviklet seg i takt med endringene i lokalsamfunnet. Gjennom over 160 år har de fleste i Lillesand hatt sparepenger eller lån i sparebanken. Det lokale næringslivet har hatt stor nytte av en bank som kjenner lokalmarkedet til fingerspissene. I dag er Lillesands Sparebank en moderne bank med et fullverdig tilbud til privat- og bedriftskunder. Samtidig er banken stolt av sin historie, og er fortsatt levende opptatt av å bidra til positiv utvikling i Lillesand!

lillesands-sparebank.no

►► ÅRSBERETNING 2013

Lillesands Sparebank driver sin virksomhet i Lillesand Kommune. Virksomheten har hovedvekt på sparing, finansiering og betalings-tjenester. I tillegg formidler vi forsikring og plassering i aksjer og fonds.

Lillesands Sparebank skal betjene personkunder, små og mellomstore bedrifter, primærnæringer, organisasjoner og offentlig virksomhet i kommunen samt naturlige geografiske grenseområder i nabokommunene. Videre skal banken også ha som mål å dekke tjenester til utflyttede "Lillesandere" og andre personer/bedrifter som vi gjennom kjennskap ønsker å ha som kunder.

VÅR VISJON: BYENS BANK!

Verdigrunnlaget er at vi skal være serviceinnstilte, solide, kompetente og handlekraftige.

► NORSK ØKONOMI I 2013

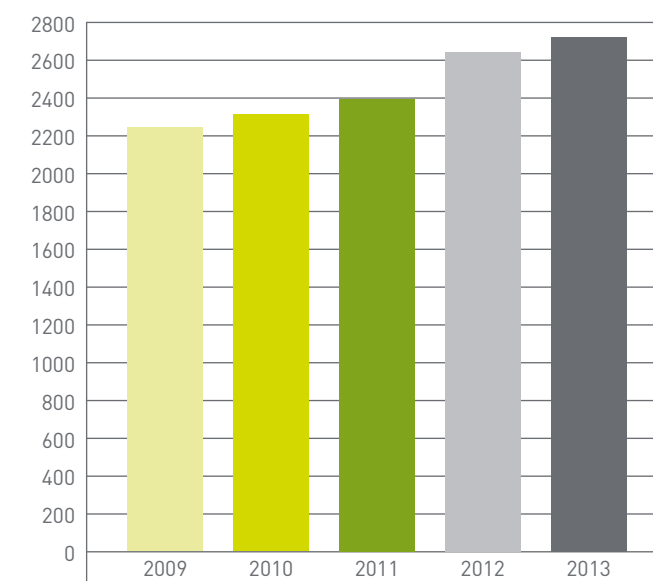
Gjennom 2013 bremsset veksten i norsk økonomi noe opp. Statistisk sentralbyrå anslår at brutto nasjonalprodukt for Fastlands-Norge har økt med 1,8 prosent mot 3,4 prosent i 2012. Næringer som industri, bygg og anlegg, tjenester og varehandel rapporterer om forventet lavere vekst fremover. Dette har også innvirkning på boligbyggingen, og det var en nedgang i igangsatte boliger mot slutten av året. Etter å ha nådd svært sterke nivåer mot slutten av 2012, svekket kronen seg gjennom 2013. Ser en på Norges Banks importveide valutakurs-indeks, I44, var svekkelsen på 2,2 prosent mot fjoråret. Dette har imidlertid lettet situasjonen for de eksportrettede næringene. Oljeleverandørnæringen meldte om markert vekst også i 2013, riktignok noe lavere enn forventet. Tendensen med litt svakere vekst er forventet med bakgrunn i økende konkurranse, høy kapasitetsutnyttning og svakere vekst i etterspørsel.

Arbeidsledigheten både nasjonalt og lokalt er fortsatt lav, men det er ventet at ledigheten kan øke noe fremover. Lønnsveksten er anslått til å ende på 3,5 prosent, som er noe lavere enn forventet. Norges Bank anslår om lag uendret lønnsvekst de neste årene.

Husholdningenes forbruk har vært nokså moderat med en anslått vekst på 2,3 prosent, samtidig som sparingen fortsatt er på et svært høyt nivå. Noe av forklaringen til dette er en relativt høy gjeldsbelastning samt pensjonsreformen. Finans Norges Forventningsbarometer har gjennom 2013 vist en fallende tendens spesielt blant nordmenns syn på landets og noe på egen økonomi. Men arbeidssituasjonen oppleves som trygg, og husholdningene gir uttrykk for å ha kontroll på egen økonomi.

Det har vært et omslag i boligmarkedet i 2013, og prisveksten avtok markert. Ved inngangen til 2013 var tolv månedersveksten på 8,5 prosent og veksten i desember på -0,6 prosent. I følge boligprodusentenes indeks falt igangsettingen av nye boliger med om lag 6 prosent og ny-boligsalget med 12 prosent. En generell oppbremsing i norsk økonomi, litt lavere lønnsvekst i kombinasjon med at folk kan tenkes å oppfatte prisnivået som høyt er trolig noen av årsakene til omslaget. Selv om boligprisene har kommet opp på et høyt nivå, kan utviklingen i stor grad forklares med fundamentale forhold. Norges konkurranseevne, målt ved bytteforholdet mot utlandet, har bedret seg markert de siste femten årene, og har resultert i høy inntektsvekst og stor etterspørsel etter boliger. Høye byggekostnader og nedgang i boligpriser vil kunne føre til at byggeprosjekter ikke gjennomføres og at kapasiteten i bygg- og anleggssektoren reduseres. Med fortsatt befolkningsvekst i press-områdene i og rundt de største byene vil en etter hvert kunne oppleve en større skjevhet mellom etterspørsel og tilbud, noe som kan bidra til økt prispress på lengre sikt.

► FORVALTNING 2009-2013

Kredittveksten har samlet sett holdt seg nokså stabil. Norges Banks utlånsundersøkelse viste en noe fallende tendens i etter-spørselen etter lån fra husholdninger gjennom 2013. Lavere vekst i foretaksgjelden må til dels sees i sammenheng med nye og strengere krav til kapitalkrav til bankene. Foretakslån har normalt høyere risikovekter enn boliglån, og for å sikre volumvekst samtidig som kapitalen bygges opp, har flere banker redusert utlånsveksten til bedriftene. Lillesands Sparebank er imidlertid meget godt kapitalisert så vi har ikke vært i den situasjonen at vi har måttet stramme inn på foretakslåne.

Kredittveksten til husholdningene ble også i 2013 høyere enn inntektsveksten, noe som førte til en ytterligere økning i gjelds-belastningen. Samlet er husholdningenes bruttogjeld nå over dobbelt så stor som deres disponible inntekt, en utvikling som myndi-ghetene ser på med bekymring. En analyse nylig utført av Norges Bank viser imidlertid at selv om gjeldsbelastningen har økt til et høyt nivå, har andelen av gjelden som holdes av husholdninger med dårlig gjeldbetjeningsevne og lav pantesikkerhet falt siden begynnelsen av 1990-tallet. De husholdningene som både har høy gjeldsbelastning, svak pantesikkerhet og liten margin når nødven-dige utgifter er betalt, utgjør kun 2,4 prosent av husholdningene. Husholdningene er likevel sårbar for inntektsbortfall og rentøk-ninger, men analysen indikerer at sårbarheten ikke har økt slik den aggregerte gjeldsbelastningen antyder.

Norges bank holdt styringsrenten uendret gjennom 2013 på 1,5 prosent og har i desember nedjustert sitt anslag på rentenivået fremover. Dette ble forklart med noe svakere vekstutsikter hos våre internasjonale handelspartnere, lavere vekst i Norge, noe økt arbeidsledighet, et raskere omslag i boligmarkedet enn ventet samt noe lavere inflasjon. På den annen side hadde kronen svek-ke seg, og sentralbanken påpekte at vedvarende lav rente vil kunne øke risikoen for oppbyggingen av finansielle ubalanser i økonomien.

►INTERNASJONAL ØKONOMI I 2013

Det er tegn til bedring internasjonalt. Veksten tok seg opp i 2013 men er fortsatt moderat. Den ekspansive pengepolitikken som har vært ført de senere årene, har begynt å gi utslag i økonomisk vekst, men det er fortsatt mye som gjenstår. Arbeidsledigheten er fortsatt på svært høye nivåer i USA og Europa, og sentralbankene holder rentene på rekordlave nivåer. Det har vært bedre tilgang til kapital for bedrifter og banker. For Norge vil bedringen av veksten hos våre handelspartnere samt en svak krone bidra til å stimulere norsk eksportvirksomhet.

►LOKALT

Lokalt har store deler av næringslivet hatt et tilfredsstillende ak-tivitetsnivå gjennom 2013. Det er mange boliger til salgs, og det tar lang tid å få omsatt boligene. Dette er bekymringsfullt. Det har etter sommeren vært en korreksjon i prisene på boligene som legges ut til salg. Handelsstanden merker konkurransen fra Sør-landsparken og har mindre etterspørsel etter varer og tjenester. Lillesands Sparebank har i beskjednen grad vært berørt, bortsett fra at det lave rentenivået har hatt innvirkning på vår inntjening. Bankens soliditet og kapitaldekning er fortsatt meget tilfreds-stillende.

Styret i Lillesands Sparebank kan for 2013 legge fram et tilfreds-stillende resultat. Etter moderate tap, noe høyere avskrivninger og datakostnader, blir resultatet før skatt på 20,9 mill. kroner. De aller fleste av våre kunder betjener sine lån på en tilfredsstillende måte, og andelen av misligholdte lån er beskjednen. Bankens solide stilling skyldes i stor grad at lokalsamfunnet støtter godt opp om banken. Vi synes det er viktig å vise at dette er gjensidig og ønsker derfor å være en bidragsyter i lokalsamfunnet. I tillegg til den ordi-nære gaveutdelingen, gir vi støtte til mange ulike tiltak og arrange-menter i løpet av året med hovedfokus på barn og unge. Banken har i likhet med tidligere år vært hovedsponsor for Lillesand Idrettslag, Lillesand Seilforening, LillesandsDa'ene, Lillesand Skolekorps,

Jernbyrden og UNG. Videre har banken vært en betydelig bidrags-yter ved opprettelsen av Stiftelsen Saltholmen samt i prosjektet for å få skrevet Lillesand Historie. Første bind av Lillesand Historie med slektshistorie kom ut i 2013.

►REGNSKAP

Etter styrets mening gir resultatregnskapet og balansen med til-hørende noter og kontantstrømanalyse en fyllestgjørende infor-masjon om årets virksomhet og bankens stilling ved årsskiftet. Årsregnskapet er lagt fram under forutsetning om fortsatt drift. Banken har en betryggende egenkapital, og styret er av den klare mening at det ikke er noe i dag som tilsier annet enn fortsatt drift. Styret har ikke sett hendelser etter balansedatoen som påvirker forhold i det avlagte regnskapet.

►BALANSEN

Forvaltningskapitalen

Bankens forvaltningskapital var ved utgangen av 2013 på 2 768,9 mill. kroner. Dette er en økning på 129 mill. kroner eller 4,9 % mot en økning på 222 mill. kroner og 9,2 % året før.

Innskuddsutviklingen

Innskudd fra kunder var ved årsskiftet 1 841,2 mill. kroner. Dette ga en vekst på 130 mill. kroner eller 7,6 % mot 9,8 % i året før. Innskudd fra privatpersoner viser en økning på 6,0 % mens innskudd fra næringslivet viser en økning på 16,8 %. Av innskuddene er 89,2 mill. kroner fastrenteinnskudd. Av bankens samlede innskudd kommer 62,4 % mot 68,5 % året før fra personmarkedet, 30,1 % mot 21,4 % året før fra næringslivet og 7,5 % mot 10,2 % året før fra offentlig sektor. Innskuddene utgjør ved årets utgang 75 % av utlånene mot 73,7 % året før.

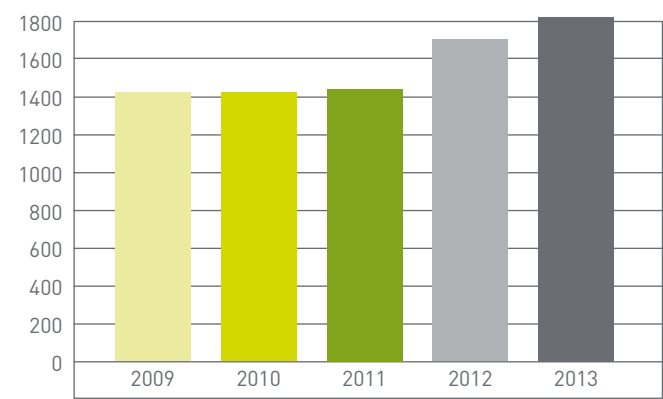
Utlånsutviklingen

Bankens samlede brutto utlån økte med 133 mill. kroner til i alt 2 454,8 mill. kroner, noe som gir en vekst på 5,7 % mot 11,2 % året før. Tar man hensyn til overføringen av lån til Verd Boligkreditt AS på 161,1 mill. kroner, så er veksten på 5,1 %. Lån til privatpersoner økte med 130,4 mill. kroner, mens lån til næringslivet økte med 2,6 mill. kroner. Kasse-, drifts- og brukskreditter, utgjorde 31,3 mill. kroner i 2013. Bankens utlån pr. 31.12.13 var fordelt med 79,3 % (78,7 % i 2012) på personmarkedet og 20,7 % (21,3 % i 2012) på næringslivet.

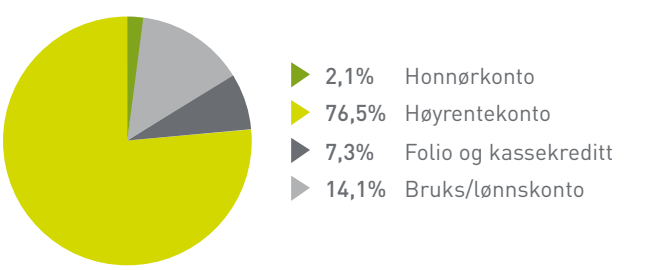
Verdipapirer

Ved utgangen av året var bankens verdipapirportefølje bokført med 140,9 mill. kroner mot 83,7 mill. kroner året før. Av behold-ningen er 117,5 mill. kroner plassert i obligasjoner og 23,4 mill. kroner plassert i egenkapitalbevis og aksjer. Markedsverdien av verdipapirporteføljen var ved årsskiftet 148,1 mill. kroner. Gjen-nomsnittlig avkastning av obligasjonsbeholdningen var 3,2 % i 2013 mot det samme i 2012. Banken har ikke handelsportefølge. Som i tidligere år har banken fulgt en forsiktig linje i forbindelse med plassering i verdipapirer.

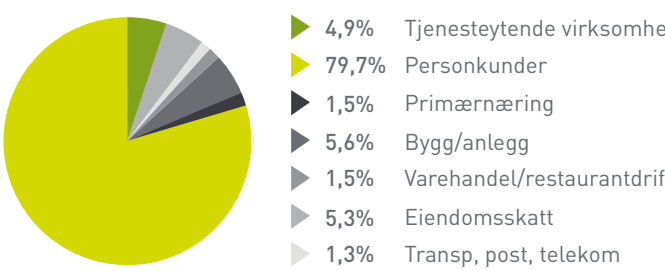
►INNSKUDD 2009-2013

►FORDELING AV INNSKUDDENE 2012

►HVEM LÅNER I SPAREBANKEN 2012

Likviditet

Banken har gjennom 2013 hatt en tilfredsstillende likviditetssitu-asjon. Bankens gode resultat og solide kapitaldekning har bidratt til at nødvendig kapital har vært tilgjengelig. For å sikre en god og stabil likviditet, hadde vi ved utgangen av året 595 mill. kroner i innlån fra penge- og kredittmarkedet, hvilket er en reduksjon på 15 mill. kroner fra samme tidspunkt i fjor. Samlede plasseringer i kasse og bank utgjorde 131 mill. kroner ved årsskiftet mot 190 mill. kroner året før. Innlån fra penge- og kredittmarkedet har en løpetid fra 1 til 5 år.

►DRIFTSRESULTATET

Driftsresultatet før tap utgjør 21,2 mill. kroner eller 0,76 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 22,7 mill. kroner og 0,90 % i fjor. Resultatet før skatt utgjør 20,9 mill. kroner eller 0,75 % av gjen-nomsnittlig forvaltningskapital mot 21,0 mill. kroner eller 0,84 % i fjor. Etter skattekostnader er resultatet 14,3 mill. kroner og 0,51 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 14,2 mill. kroner eller 0,57 % i fjor.

Netto rente- og provisjonsinntekter er redusert med 1,7 mill. kroner til i alt 40,8 mill. kroner. Netto andre inntekter er økt med 2,9 mill. kroner til i alt 12,5 mill. kroner, hvilket tilsvarer 0,45 % av gjen-nomsnittlig forvaltningskapital.

Driftskostnadene utgjør 32,2 mill. kroner mot 29,5 mill. kroner i fjor. Økningen er hovedsakelig økte IT kostnader og avskrivninger. Det har også vært en endring i føringen av sponsorkontrakter som tidligere i sin helhet har blitt ført via gavefondet. Dette vil ha in-nvirkning på disponeringen til gavefondet i forbindelse med årsav-slutningen. I budsjettet for 2014 ligger det inne en betydelig økn-ing i sponsorkostnaden. Kostnadene i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør 1,15 % mot 1,17 % i fjor.

Rentenettoen er på 1,46 mot 1,70 i fjor. Konkurransen i markedet er stor, banken har en betydelig likviditetsbeholdning, samtidig som bankens innlån fra penge- og kredittmarkedet også er noe i utakt med betingelsene for bankens lånekunder. Vi har i 2013 hatt plassering av overskuddslikviditet i rentefond som ikke kommer med på rentenettoen.

Tap på utlån og mislighold (oppgitt i hele tall)

Tap på utlån beløper seg til kr. 558 000 som fordeler seg på økning av gruppenedskrivninger med kr. 600 000, samt en tilbakeføring på tidligere tap på kr. 42 000.

Brutto mistligholdte lån utgjør kr. 7 274 000 som er 0,30 % av brutto utlån. Årets gruppenedskrivning er på kr. 600 000 som vi anser som tilstrekkelig, ut fra vårt kjennskap til låneporteføljen pr. dato. Samlede nedskrivninger er kr. 11 500 000. Det vil alltid være es-timatusikkerhet men tap på utlån er avsatt etter bankens beste estimat. For øvrig vises til note 4.

- I 2013 har vi oppskrevet verdipapirer med kr. 248 320.
- Pensjonsforpliktelsen er aktuarberegnet.
- Årsoverskuddet etter beregnet skatt på kr. 6 523 624 utgjør kr. 14 330 252 mot kr. 14 230 552 forrige år.

Disponering av overskuddet:

Styret foreslår at overskuddet på kr. 14 330 252 disponeres slik:

Overført gavekonto	kr.	400 000
Overført gavefond	kr.	800 000
Overført sparebankens fond	kr.	13 130 252

Kontantstrømanalysen

Kontantstrømanalysen viser netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter på -39,5 mill. kroner, netto likviditetsendringer fra in-vesteringsaktiviteter på -5,7 mill. kroner, og netto likviditetsen-dring fra finansieringsaktiviteter på -13,3 mill. kroner. Avviket mellom kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter og driftsresul-tat skyldes primært økte investeringer i verdipapirmarkedet.

Egenkapital og soliditet

Bankens soliditet er meget tilfredsstillende. Kapitaldekningen utgjør 24,00 % (23,71 % i 2012) som er betydelig over de 8 % som kreves iht. myndighetenes kapitaldekningskrav. Samlede fonds er på 315,4 mill. kroner og utgjør 11,4 % (11,4 % i 2012) av forvaltnings-kapitalen pr. 31.12.2013.

Renteutviklingen

Norges Bank har holdt styringsrenten uendret på 1,5 % i gjennom hele 2013. De fleste bankene reduserte innskuddsrentene og økte utlånsrentene våren 2013. Lillesands Sparebank valgte å ta en mindre justering på utlånsrenten og holdt innskuddsrenten uen-dret.

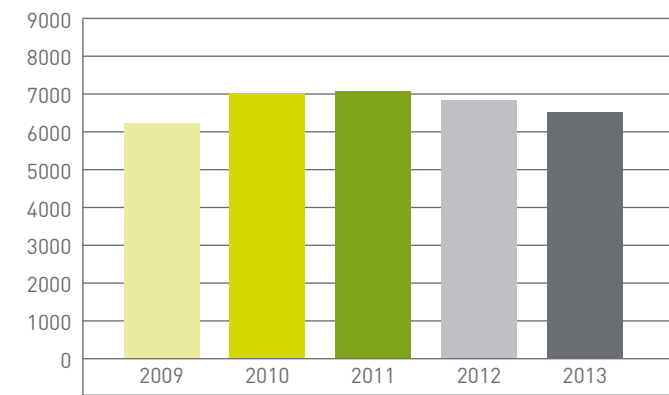
Risikostyring

Med risiko forstås vi alle forhold som kan hindre banken i å nå fastsatte strategier og mål. Helhetlig risikostyring er en prosess, gjennomført av styret, ledelse og ansatte anvendt i fastsettelse av strategi og på tvers av virksomheten og for å håndtere risiko slik at den er i samsvar med virksomhetens risikoappetitt og for å gi rimelig grad av sikkerhet for virksomhetens måloppnåelse, (defin-isjon COSO). Risikostyring er et fokusområde og en viktig del av den strategiske styringen og styrets oppfølging av banken. I 2013 har banken satt i gang en prosess men en total gjennomgang av bankens risikostyringsprosess. Det har vært gjennomført work-shops med alle avdelinger og ansatte. Styringsmål, risikoer og sannsynligheter har blitt gjennomgått og satt. Ut i fra dette er det utarbeidet en matrise som så blir malen for de internkontrolltiltak som skal gjennomføres fremover. Disse vil så bli gjenstand for en årlig vurdering. Har risikoen endret seg, er det nye ting vi må ta stilling til.

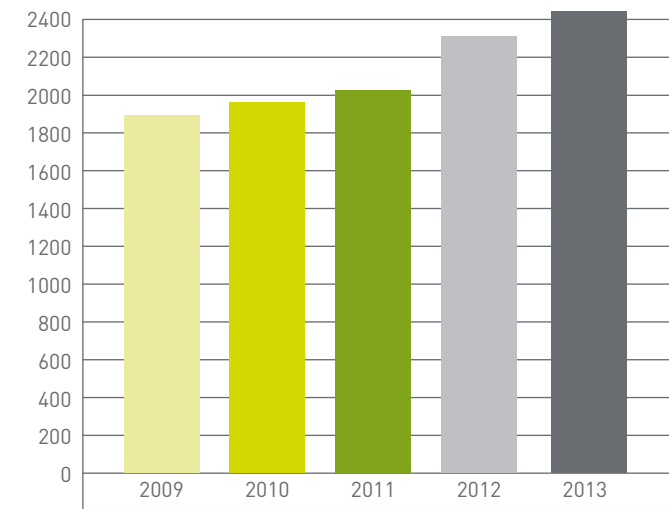
Banken har som et av sine hovedmål å ha en moderat risikoprofil. Vi fokuserer på strategisk og forretningsmessig risiko, finansiell risiko og operasjonell risiko. Banken har en løpende prosess knyt-tet til overvåking og vurdering av de forskjellige risikofaktorer.

Etter styrets vurdering er bankens risikoeksponering i tråd med de retningslinjer som er trukket opp.

► SPAREBANKENS SKATT (BELØP I 1000,-)

► UTLÅN 2008-2012

► STRATEGISK RISIKO

Strategisk risiko er knyttet til risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Denne risikoformen aktualiserer behovet for å se fremover og sikre seg nødvendig kapital i forbindelse med igangsatte og planlagte satsinger. Vi legger stor vekt på å opprettholde den tillit og det gode renommé vi har i markedet. Den strategiske risikoen vil avdekkes gjennom løpende drøftelser i styret og administrasjon og gjennom periodiske evalueringer.

► FINANSIELLE RISIKI

Bankens finansielle risiki består hovedsakelig av kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko (rente, kurs og valutarisiko). Banken har som et av sine hovedmål å ha en lav risikoprofil. Bankens finansielle risiki avdekkes og styres gjennom månedlige oppgaver/rapporteringer.

Kredittrisiko

Kredittrisikoen kan defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og til at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Kredittrisikoen er historisk sett den største risikoen i bankdriften. I vår utlånsprosedyre legges det stor vekt på betalingsevne og sikkerhet for å holde kredittrisikoen under kontroll. Vi oppdaterer kontinuerlig policy og håndbøker i henhold til Finanstilsynets retningslinjer. Kredittrisikoen overvåkes gjennom misligholdsrapportering, kredittkontroll og oppfølging av utsatte engasjementer.

Bedriftskundenes regnskaper innhentes årlig, og hvert kvartal går vi gjennom de engasjementene som vi definerer som utsatte. Styret får seg jevnlig forelagt rapporter over problemengasjementer.

Det vesentligste av vår virksomhet er konsentrert i Lillesandsområdet. Videre har vi til dels høy konsentrasjon av engasjementer mot lokale håndverksbedrifter. For øvrig vises til note 4.

Banken har i de senere år hatt lave tapskostnader, og ved utgangen av året var misligholdte lån fortsatt beskjedne. Vi har vurdert at nivået for tap fremover ikke vil overstige 0,30 % av brutto utlån i en 3-års-periode. Vi har ikke foretatt endringer av vår kredittrisiko profil gjennom året. Ved eventuelle fremtidige endringer i denne, forventer vi at normale tap skal kunne dekkes av bankens ordinære driftsresultat. I dag er det vår oppfatning at den samlede risiko innenfor dette området kan anses som forholdsvis lav.

Rente- og kursrisiko.

Renterisikoen i bankporteføljen er knyttet til tap i forbindelse med ulik bindingstid i forbindelse med bankens innskudds- og utlånsportefølje. Banken har for tiden bare mindre beløp i innskudd og utlån med bundet rente – alle øvrige utlån og innskudd er gitt med flytende rente. Fastrentelån sikres ved behov med renteswapper. Dette medfører at det i hovedsak kan gjøres parallelle skift i rente nivået for innskudd og utlån. Bankens finansiering fra markedet fastsettes kvartalsvis i henhold til 3 måneders Nibor.

Styret har fastsatt retningslinjer for handel med verdipapirer, hvor det er lagt vekt på å ha en lav risikoprofil. Det kjøpes kun papirer med flytende rente, og bankens policy er at obligasjoner holdes til forfall. Varigheten av obligasjonsbeholdningen var pr. 31.12.2013 på 0,16 år (pr. 31.12.2012 på 0,13 år). Banken har også i 2013 bare i ytterst beskjeden grad vært eksponert i egenkapitalbevis og aksjer.

Renterisikoen innenfor nevnte områder vurderer vi ikke som betydelig. Bankens styre vurderer risikoen for tap på verdipapirplasingene som tilfredsstillende.

Valutarisiko

Lillesands Sparebank har kun en beskjeden kontantbeholdning som er knyttet til kjøp og salg av reisevaluta, og risikoen i denne er liten. Vi har videre stilt garantier for et beskjedent antall valutalån.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko kan defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens forvaltningskapital og kapitaldekning vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid. Banken er registrert på ABM (en alternativ markeds plass på børsen for notering og handel av obligasjoner og sertifikater).

Innskudd fra kunder er bankens viktigste og mest stabile finansieringskilde. Styret legger vekt på at forholdet mellom innskudd fra kunder og utlån skal være tilfredsstillende. De tre største innskuddene er fra næringslivet og offentlig sektor og beløper seg til totalt 230 mill. kroner.

Banken har pr. 31.12.2013 hentet inn 595 mill. kroner fra penge- og kredittmarkedet mot 610 mill. kroner i 2012. Det er overført 161,1 mill. kroner i lån til Verd Boligkreditt AS og banken har fortsatt en buffer av lån som er klargjorte og som kan overføres ved behov. Bankens gode resultat og solide kapitaldekning har bidratt til at nødvendig kapital har vært tilgjengelig også i 2013, og til akseptabel pris. For å redusere likviditetsrisikoen, er banken bevisst på å spre innlån på ulike løpetider, samtidig som låneopptakene er langsiktige.

Ved årsskiftet var innskuddsdekningen på 75,0 % mot 73,7 % i fjor.

Styret har fastsatt retningslinjer for likviditetsstyring. Vi benytter Finanstilsynets likviditetsindikator og det er lagt opp til at vi skal ligge i området lav eller moderat risiko. Vi har hatt en tilfredsstillende likviditetssituasjon gjennom året, samtidig som styret følger finansieringen av banken nøye.

► OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Vi har fokus på om vi har den kompetansen som trengs samt å avdekke eventuell nøkkelmannsrisiko. En vesentlig del av den operasjonelle risikoen i banken er knyttet til bruk av informasjons- og kommunikasjonte knologi IKT. Risikoen avdekkes gjennom internkontroll og revisjonshandlinger. Risikoen vurderes som akseptabel.

► INTERNKONTROLL OG BASEL II.

Styret har fastsatt prinsipper for internkontrollen i banken på de ulike aktivitetsområder og påsett at den er etablert i samsvar med lover og forskrifter. Styret har behandlet den årlige internkontrollrapporten og kan bekrefte at den etter styrets mening er gjennomført og dokumentert i henhold til forskriften om internkontroll.

Styret har gjennom året gjennomgått og vurdert bankens risiko- og kapital-vurderingsprosses (ICAAP). ICAAP er en integrert del av styrets og ledelsens rutiner for overordnet styring og kontroll. Styret mener at banken har tilpasset seg det nye regelverket på en god måte ut fra bankens størrelse og risikoprofil.

Offentliggjøring av finansiell info. etter kapitalkravsforskriften.

Vi viser til forskriftens § 45-1 andre ledd og kan opplyse at informasjon vedrørende Pilar III fremkommer på bankens hjemmeside.

► ETIKK

Banken har utarbeidet egne etiske retningslinjer og legger stor vekt på å ha en høy etisk standard internt og i sin dialog med kunder. I disse retningslinjene er også samfunnsansvar omhandlet. Disse retningslinjene er lagt ut offentlig via banken sin hjemmeside. Alle ansatte har gjennomgått kurs i etikk. Vi mener at dette blir godt ivarettatt i banken.

► PERSONAL- OG ARBEIDSMILJØ

Ved utgangen av året var det ansatt 11 personer i full stilling og 10 personer på deltid. Dette innebærer at det er knyttet 17,7 årsverk til banken pr. 31.12.2013. Rengjøringshjelp og vaktmester er engasjert på deltid og kommer i tillegg.

Vår målsetting er at vi skal opprettholde et arbeidsmiljø som er i samsvar med lover og regler for helse, miljø og sikkerhet. Samarbeidet med de ansatte i forskjellige utvalg har vært godt, og arbeidsmiljøet må betegnes som meget bra.

Banken har kollektiv pensjons- og ulykkesforsikring for de ansatte. Aldersgrensen er 67 år med mulighet for ansatte til å gå av med AFP fra 62 år. Legeundersøkelse gjennomføres rutinemessig og helsetilstanden blant de ansatte er god. Sykefraværet var på 1,65 % mot 1,10 % året før.

Bankens sikkerhetsutstyr blir jevnlig testet og sikkerhetsrutinene gjennomgått. Det har ikke vært personskader eller materielle skader i løpet av året. Det har vært gjennomført ranskurs for alle ansatte i 2013. Rutinene blir jevnlig gjennomgått. Endrede rammebetingelser med blant annet nye og strengere kompetansekrav innenfor flere områder gjør det nødvendig å tilrettelegge for å styrke kompetansen i organisasjonen. Banken har tilsluttet seg den nasjonale ordningen for autorisering av finansielle rådgivere. Seks av bankens ansatte er autoriserte finansielle rådgivere. I tillegg er to ansatte autoriserte som forsikringsrådgivere.

► LIKESTILLING

Banken har som hovedmål å arbeide for full likestilling mellom kjønnene på alle plan. Det legges særskilt vekt på muligheter for etterutdanning og videre utvikling.

I vårt høyeste organ, forstandskapet, er kvinneandelen 55 %, i kontrollkomiteén 33 % og i styret 40 %. Av bankens tjueen ansatte er femten kvinner og seks menn. En mann og ni kvinner arbeider deltid. 32,8 % av totale årsverk er menn og 67,2 % kvinner.

► DET YTRE MILJØ

Bankens forurensing av det ytre miljø vil stort sett være av indirekte karakter blant annet ved kjøp og bruk av reiser, energi, papir og andre forbruksgjenstander, samt ved oppvarming, kloakk, avfall og avfallshåndtering.

Styret anser at dette bidrar til minimal forurensing av det ytre miljø. Banken er autorisert som en Miljøfyrtårnsbedrift.

► EIERSTYRING

Som selvstendig, selveiende sparebank har vi ingen eiere som skal ha del i bankens overskudd. Etter at gaveutdelingen er gjennomført, legges overskuddet til bankens fond og virker til beste for lokalsamfunnet. Banken har som mål å være lokal, nær og personlig. Viktig for kundebehandlingen i banken er blant annet forutsetningen om imøtekommende og dyktige ansatte, god rådgivning og god etisk standard.

Sparebankens styringsstruktur følger av særskilte regler i sparebankloven. Dette innebærer andre styringsorganer enn for aksjeselskaper. Vårt verdigrunnlag og forretningsidé med lokal forankring og samfunnsansvar er tuftet på bestemmelser i sparebankloven og bankens vedtekter og betyr blant annet at eierstyringen utøves av forstandskapet som er sammensatt dels av innskytervalgte (12), dels av kommunalt oppnevnte (4), dels av ansatte (4).

I 2010 ble det opprettet et revisjonsutvalg, og det er styret i banken som har rollen som revisjonsutvalg. Det er forslag til forskrift om å innføre risikoutvalg. Styret i Lillesands Sparebank har vedtatt at styret i banken har rollen som risikoutvalg. Man avventer hva man skal gjøre videre til forskriften er endelig. Banken har kontrollmekanismer som sikrer at dens beslutninger treffes uavhengig og i samsvar med en klar risikostrategi og kredittpolicy. Disse er nærmere omtalt i denne beretningen.

► FRENDE HOLDING AS

Lillesands Sparebank er inne på eiersiden i Frende Holding AS og samarbeider om Fren des produkter innenfor livs- og skade forsikring. Gjennom selskapet kan vi selge de aller fleste forsikringsprodukter. Styret er godt fornøyd med utviklingen i forbindelse med salget av forsikringsprodukter.

► NORNE SECURITIES AS

Vi er også inne på eiersiden i verdipapirforetaket Norne Securities AS. Gjennom selskapet kan Lillesands Sparebank tilby aksjehandel på nett til våre kunder.

► VERD BOLIGKREDITT AS

I samarbeid med andre banker er vi inne på eiersiden i boligkreditselskapet Verd Boligkreditt AS. Ved å stille særskilt sikrede boliglån som sikkerhet vil boligkreditselskapet oppnå gunstigere fundingbetingelser.

► DSS-SAMARBEID

Samarbeidet med DSS-bankene (de samarbeidende sparebankene) er meget godt, og vi samarbeider innenfor flere områder, men hovedvekten er innenfor IT drift og innkjøp av systemer.

►UTSIKTENE FOR DET KOMMENDE ÅR

Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til økonomien både nasjonalt og internasjonalt i 2014. Internasjonal uro og svakere vekstutsikter vil trolig også i 2014 bidra til høy arbeidsledighet ute i Europa.

Her hjemme er det ventet fortsatt lave renter, litt lavere lønns- og sysselsettingsvekst og høyere sparevilje. Det ser ut som om kjøpe-festen lar vente på seg.

Lillesand er i et vekstområde og sysselsettingen er høy. Men vi ser med bekymring på det store antallet boliger som er til salgs til en høy pris samt at omløpshastigheten er lav. I siste halvdel av 2013 ser vi at prisene på boligene som legges ut, er noe lavere enn tidligere på året.

Handelsstanden merker konkurransen fra Sørlandsparken, og det er tøft for en del å drive når man må basere driften på god omsetning fra sommermånedene.

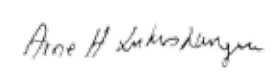
Styret har som målsetting at Lillesands Sparebank skal være en aktiv pådriver i vårt område og befeste posisjonen som Lillesands egen bank. Med vår soliditet og gode kapitaldekning står vi godt rustet til å møte de utfordringene som måtte oppstå i 2014.

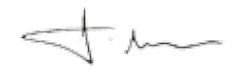
Konkurransen innen finansnæringen er stor, men banken har en jevn og god vekst. Vi har budsjettet med en vekst også i 2014. Selv om vi tar høyde for noe økte tap, regner banken med at tapene i 2014 fortsatt vil ligge på et lavt nivå. Styret regner med at resultatet i 2014 vil være på omtrent samme nivå som i 2013. Men i et økonomisk bilde som stadig er i endring, så må det likevel tas høyde for at våre vurderinger for 2014 i betydelig grad er usikre.

►TAKK

Styret vil takke alle ansatte for flott innsats og godt samarbeid i året som er gått. Likeså vil vi rette en hjertelig takk til våre kunder og øvrige samarbeids-partnere for deres oppslutning om banken i 2013.

Lillesand, 10. februar 2014
I styret for Lillesands Sparebank

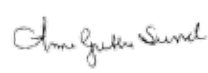

Arne Henrik Lukashaugen
Leder

Torkil Sigurd Mogstad
Nestleder

Knut Harald Kvite

Signe Ann Jørgensen

Ingeborg Dobbe
Ansattes representant

Anne Grethe Sund
Adm. Banksjef

►► RESULTATREGNSKAP
01.01.13 - 31.12.13

	Note	2013	2012
1.2. Renter o.l. av utlån til kredittinstitusjoner		5.132.346	4.180.265
1.3. Renter o.l. av utlån til og fordringer på kunder		100.859.937	96.128.919
1.4. Renter o.l. av sertifik./obligasj./rentebærende verdipapirer		2.376.757	2.180.620
1. Renteinntekter og lignende inntekter	2	108.369.039	102.489.804
2.1. Renter o.l. på gjeld til kredittinstitusjoner		3.761.178	6.084.751
2.2. Renter o.l. på innskudd fra og gjeld til kunder		48.005.141	33.578.951
2.3. Renter o.l. på utstedte verdipapirer		14.620.911	16.846.001
2.5 Andre rentekostnader og lignende kostnader		1.162.446	
2. Rentekostnader og lignende kostnader		67.549.676	59.957.309
I Netto rente- og provisjonsinntekter		40.819.363	45.532.494
3.1. Inntekter av aksjer/andre verdipapirer m/ variabel avkastning		2.160.054	546.382
3. Utbytte og andre innt. av vp. med variabel avkastning		2.160.054	546.382
4.1. Garantiprovisjon		635.241	460.164
4.2. Andre gebyrer og provisjonsinntekter		9.616.956	9.038.588
4. Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	8	10.252.197	9.498.752
5.2. Andre gebyrer og provisjonskostnader		1.590.766	1.480.748
5. Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		1.590.766	1.480.748
6.1. Netto gev/tap påertif./oblig./andre rentebærende verdipapirer		46.480	441.210
6.2. Netto gev/tap på aksjer/andre verdipapirer		574.545	89.174
6.3. Netto gev/tap på valuta og finansielle derivater		551.926	227.816
6. Netto verdiendring og gevinst/tap andre verdipapirer/valuta		1.172.951	758.200
7.1. Driftsinntekter faste eiendommer		458.484	346.632
7.2. Andre driftsinntekter		89.712	12.474
7. Andre driftsinntekter		548.196	359.106
Sum andre inntekter		12.542.633	9.681.691
8.1.1. Lønn	12,13,14	10.583.859	9.817.373
8.1.2. Pensjoner	15	1.751.693	1.677.511
8.1.3. Sosiale kostnader		2.271.373	2.205.274
8.2. Administrasjonskostnader		10.777.17	9.732.466
8. Lønn og generelle administrasjonskostnader		25.384.102	23.432.624
9.1. Ordinære avskrivninger		2.411.750	1.903.995
9. Avskrivninger mv av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	17	2.411.750	1.903.995
10.1. Driftskostnader faste eiendommer		500.987	463.019
10.2. Andre driftskostnader	18	3.908.124	3.683.309
10. Andre driftskostnader		4.409.111	4.146.328
Sum driftskostnader		32.204.963	29.482.947
Resultat før tap		21.157.033	22.731.238
11.1. Tap på utlån		558.027	1.663.057
11. Tap på utlån, garantier mv	4	558.027	1.663.057
12.1. Nedskrivninger		-254.870	22.364
12. Nedskr./reversering av nedskr. og gev./tap	6	-254.870	22.364
Resultat etter tap		20.853.876	21.045.817
13. Skatt på ordinært resultat	19	6.523.624	6.815.265
II Resultat av ordinær drift etter skatt		14.330.252	14.230.552
III Resultat for regnskapsåret		14.330.252	14.230.552
Overført gavefond	20	800.000	1.500.000
Gaver	20	400.000	400.000
Overført til sparbankens fond		13.130.252	12.330.552
Sum disponeringer		14.330.252	14.230.552

►► **BALANSE**
PR. 31.12.13

► EIENDELER

	Note	2013	2012
1. Kontanter og fordringer på sentralbanker		65.285.047	75.343.844
3. Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		90.782.385	139.569.483
4.3. Kasse /drifts- og brukskreditter		281.956.004	235.612.159
4.4. Byggelån		29.510.965	31.673.603
4.5. Nedbetalingslån		2.143.307.414	2.054.434.362
4. Brutto utlån	4,16,21	2.454.774.383	2.321.720.125
4.7. - spesifiserte tapsavsetninger	4	-2.745.689	-2.875.157
4.8. - uspesifiserte tapsavsetninger	4	-11.500.000	-10.900.000
4. Utlån til og fordringer på kunder		2.440.528.694	2.307.944.967
6.1. Utstedt av det offentlige		0	0
6.2. Utstedt av andre		117.502.000	62.923.200
6. Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	6	117.502.000	62.923.000
7.1. Aksjer, andeler og grunnfondsbevis		23.366.710	20.781.931
7. Aksjer, andeler og andre vp. med variabel avkastning	7	23.366.710	20.781.931
10.3. Andre immatrielle eiendeler		3.485.877	2.504.560
10. Immatrielle eiendeler	17	3.485.877	2.504.560
11.1. Maskiner, inventar og transportmidler		5.533.622	5.840.334
11.2. Bygninger og andre faste eiendommer		8.462.457	8.098.381
11. Varige driftsmidler	17	13.996.079	13.938.715
12. Andre eiendeler		4.369.254	7.340.375
13.1. Opptj. ikke mottatte inntekter	4	4.896.598	4.440.338
13.2. Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	15	4.690.601	4.975.754
13. Forsk. bet. ikke påløpte kostnader og opptj. ikke mottatte inntekter		9.587.199	9.416.092
Sum eiendeler	3	2.768.903.696	2.639.762.968

►► **BALANSE**
PR. 31.12.13

► GJELD OG EGENKAPITAL

	Note	2013	2012
14.1. Lån/innskudd fra kred.instit. uten avtalt løpetid		278.573	349.027
14.2. Lån/innskudd fra kred.instit. med avtalt løpetid		100.000.000	139.982.000
14. Gjeld til kredittinstitusjoner	5	100.278.573	140.331.027
15.1. Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		918.367.755	935.877.174
15.2. Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		922.822.196	775.242.347
15. Innskudd fra og gjeld til kunder	5	1.841.189.951	1.711.119.521
16.3. Obligasjonsgjeld		496.011.573	469.677.729
16. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5	496.011.573	469.677.729
17. Annen gjeld	19	10.302.251	11.064.860
18. Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter		3.906.537	3.683.530
19.1. Pensjonsforpliktelser	15	0	166.586
19.2. Utsatt skatt	19	1.861.922	2.068.731
19. Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		1.861.922	2.235.317
Sum gjeld		2.453.550.808	2.338.111.984
22.2. Sparebankens fond		310.880.113	297.749.860
22.3. Gavefond		4.472.776	3.901.125
22. Opptjent egenkapital		315.352.889	301.650.985
Sum egenkapital	20	315.352.889	301.650.985
Sum gjeld og egenkapital	3	2.768.903.696	2.639.762.969
Poster utenom balansen			
Betingede forpliktelser		49.947.386	53.706.571
Forpliktelser		122.876.581	132.242.887

Lillesand, 10. februar 2014
I styret for
Lillesands Sparebank

Anne Grethe Sund
Banksjef

Arne Henrik Lukashaugen
Leder

Torkil Sigurd Mogstad
Nestleder

Knut Harald Kvifte

Signe Ann Jørgensen

Ingeborg Dobbe
Ansattes representant

►► **NOTEOPPLYSNINGER
TIL REGNSKAP 2013**

► **NOTE 1
REGNSKAPSPRINSIPPER**

Virkelig verdi
Når regnskapsposter vurderes til virkelig verdi, i motsetning til anskaffelseskost, benyttes observerte markedsverdier.

Finansielle instrumenter – klassifisering og verdivurdering
Bankens beholdning av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning klassifiseres som omløpsmidler eller anleggsmidler. Bankens markedsbasert obligasjoner i boligkredittselskaper er klassifisert som omløpsmidler mens resterende obligasjoner er klassifisert som anleggsmidler. Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning fordeles i utgangspunktet for hver av gruppene i handelsportefølje og øvrige omløpsmidler, samt anleggsmidler. Finansielle instrumenter som er omløpsmidler samt børsnoterte anleggsmidler bokføres til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi i tråd med god regnskapsskikk. Strategiske plasseringer klassifiseres som anleggsmidler, og er i regnskapet vurdert til anskaffelseskost og reguleres ikke for fortløpende kursendringer. I den grad verdifall ikke forventes å være forbigående vil disse verdipapirene likevel bli nedskrevet til virkelig verdi. Reverseringen av tidligere nedskrivninger skjer kun der grunnlaget for nedskrivninger ikke lenger er til stede.

Finansielle instrumenter - derivater
I den grad banken benytter finansielle derivater, er det i sikringsøye-med. Banken har inngått rentebytteavtale (renteswap), og denne behandles regnskapsmessig som verdisikring. Verdiendringer på sikringsinstrumentet regnskapsføres når sikringsinstrumentene realiseres. Sikringsobjektet balanseføres til nominell verdi da der er den verdien som reflekterer effekten av sikringen.

Verdsettelse av låneengasjementer mv.
Lån er verdsatt til pålydende når renter og avdrag betjenes etter avtalen og det ellers ikke er forhold som tilsier at engasjementet bør nedskrives.

Et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall dersom det foreligger objektive bevis på at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring av et utlån, og den tapshendelsen reduserer utlånets estimerte fremtidige kontantstrøm. Som objektive bevis på verdifall regnes vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, innvilget betalingsutsettelse eller endring i andre avtalevilkår som følge av betalingsproblemer hos debitor, eller at det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandlinger, annen finansiell restrukturering eller konkurs.

Dersom det finnes objektive bevis på verdifall, beregnes tap på utlån som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med effektiv rente. Vurderingen av om det finnes objektive bevis for verdifall gjøres enkeltvis for alle utlån som anses som vesentlige, og det kan gjøres for utlån som ikke anses som vesentlige.

Tapsutsatte engasjementer samt misligholdte lån vurderes fortløpende, minimum en gang pr. kvartal.

BANKENS ÅRSOPPGEJØR ER UTARBEIDET I OVERENSSTEMMELSE MED REGNSKAPSLOV, FORSKRIFT OM ÅRSREGNSKAP FOR BANKER, ØVRIGE LOVER OG BESTEMMELSER FOR SPAREBANKER OG GOD REGNSKAPSSKIKK FOR ØVRIG. DET ER UNDER DEN ENKELTE NOTE REDEGJORT FOR DE BENYTTEDE REGNSKAPSPRINSIPPER. ALLE TALL ER OPPGITT I 1000 KRONER SÅ FREMT DET IKKE ER ANGITT NOE ANNET.

Et engasjement anses som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin på utlån innen 30 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er innekket som avtalt innen 30 dager etter at rammekreditten ble overtrukket. Alle lån som er misligholdte, uansett størrelse, blir vurdert og fremkommer i note 4.

Objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall omfatter observerbare data som fører til en målbar nedgang i estimerte fremtidige kontantstrømmer fra utlånsgruppen, herunder negative endringer i betalingsstatus til debitorer i utlånsgruppen eller nasjonale eller lokale økonomiske forhold som samsvarer med mislighold i utlånsgruppen. Ved vurdering av nedskrivning på grupper, er bankens utlån delt inn i personkundemarked og bedriftsmarked med lav, moderat og normal (høyere) risiko.

Som konstaterte tap regnes tap på et engasjement som er konstatert ved konkurs, stadfestet akkord, ved utleggsforretning som ikke har ført frem, ved rettskraftig dom eller ved frivillig gjeldsordningsavtale.

Periodisering av renter, provisjoner og gebyrer
Renter, gebyrer og provisjoner tas inn i resultatregnskapet etter hvert som disse opptjenes som inntekt eller påløper som kostnad. Etableringsgebyr er av en slik størrelse at de ikke overstiger kostnaden forbundet med etablering av lån/kreditt.

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler
Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler oppført i regnskapet til anskaffelseskost fratrasket akkumulerte avskrivninger. Ordinære avskrivninger er basert på anskaffelseskost og fordeles lineært utover forventet økonomisk levetid på objektet. Avskrivningene for året belaster årets driftskostnader og fremkommer på egen linje i resultatregnskapet.

Regnskapsmessig behandling av gjeld
Påløpne kostnader periodiseres i tråd med sammenstillingsprinsippet. For å fastsette pensjonsforpliktelser benyttes aktuar til beregningen.

Omregning av utenlandsk valuta
Utenlandsk valuta omregnes etter offisielle midtkurser pr. 31.12.

Pensjoner
Pensjonsforpliktelser behandles regnskapsmessig i henhold til NRS6 for pensjonskostnader. Banken har en kollektiv pensjonsforsikring for sine ansatte. Pensjonsforpliktelsene beregnes som den diskonterte verdi av fremtidige pensjonsytelser som anses påløpt på balansedagen, basert på at arbeidstakerne opparbeider sine pensjonsrettigheter jevnt over den yrkesaktive perioden. Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi og føres netto mot pensjonsforpliktelsene i balansen. Den enkelte pensjonsordning vurderes for seg, og ved overfinansiert ordning balanseføres denne som langsiktig fordring så fremt det vurderes som sannsynlig at overfinansieringen kan anvendes. Usikret pensjonsforpliktelse vises som langsiktig gjeld. Netto pensjonsmidler er ved eventuell likvidasjon ikke selskapets eiendom.

Videre har banken usikrede pensjonsforpliktelser i form av medlemskap i AFP-ordning, samt tilleggs-pensjon til tidligere banksjef. Banken amortiserer avvik og estimat/planendringer i henhold til standardens utjevningsmetode. Estimattendringer og avvik fordeles systematisk over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid. Akkumulert virkning som overstiger ti prosent av den største verdien av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene resultatføres.

Skatt
Skattekostnaden i regnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 28 % av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført i balansen. I skattekostnader i resultatregnskapet inngår også formueskatt.

Kontantstrømpoppstilling
Kontantstrømpoppstilling settes opp etter den indirekte modellen og finnes i egen oppstilling i årsregnskapet.

► **NOTE 3
FINANSIELL RISIKO**

Likviditetsrisiko – restløpetid for hovedpostene i balansen.

	Inntil 1. mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	over 5 år	U/restløpetid	Sum
Konter og fordringer på sentralbanker samt gjeldsbrev som kan refinansieres i sentralbanker	65.285						65.285
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	66.097				24.686		90.783
Utlån til og fordringer på kunder	328.123	15.503	85.570	369.325	1.656.253		2.454.774
Tapsavsetninger						-14.246	-14.246
Obligasjoner/sertifikater og andre rentebærende verdipapirer			60.180	15.037	42.285		117.502
Øvrige eiendeler med restløpetid	9.266				4.691		13.957
Eiendeler uten restløpetid						40.849	40.849
Sum eiendeler	468.771	15.503	145.750	384.362	1.727.915	26.603	2.768.904
Gjeld til kredittinstitusjoner	279			100.000			100.279
Innskudd fra og gjeld til kunder	1.751.965			89.225			1.841.190
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		75.248	99.810	320.954			496.012
Øvrig gjeld med restløpetid	11.838	581	1.221				13.640
Gjeld uten løpetid	568					1.862	2.430
Egenkapital							315.353
Sum gjeld og egenkapital	1.764.650	75.829	101.031	510.179	-	1.862	2.768.904
Nettosum alle poster	-1.295.879	-60.326	44.719	-125.817	1.727.915	24.741	0
Poster utenom balansen							
Garantiansvar				49.947			49.947
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter		122.877					122.877

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som løpende renter knyttet til utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, netto inn- og utbetalinger fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt inn- og utbetalinger generert fra øvrige inntekter og omkostninger knyttet til den ordinære operasjonelle virksomheten banken driver. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner med unntak av handelsporteføljen. I tillegg inngår kontantstrømmer knyttet til investeringer i driftsmidler i denne delen av oppstillingen. Finansieringsaktiviteter inneholder kontantstrømmer fra endring av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer.

Prinsippendringer
Det er i regnskapet for 2013 ikke foretatt noen endringer i regnskapsprinsipper i forhold til i 2012.

► **NOTE 2
FORDELING AV INNTEKTER PÅ GEOGRAFISKE OMRÅDER**

Utlånene er fordelt med 69,4 % (69,5 % i 2012) til Lillesand kommune, 12,8 % (12,7 %) til våre nabokommuner og 17,7 % (17,8 %) til landet for øvrig. Garantier er fordelt med 65,1 % (66,4 %) i Lillesand kommune, 8,7 % (9,2 %) til våre nabokommuner og 26,2 % (24,3 %) til landet for øvrig. Vi anser ikke at det er vesentlig forskjell på risikoen i de forskjellige geografiske områdene.

**PÅ TIDE Å OPPLEVE VERDEN?
REIS TRYGT MED VÅR REISEFORSIKRING!**

Restløpetiden for kassekreditt og byggelån er klassifisert under utlån til og fordringer på kunder inntil 1 mnd.

Hoveddelen av innskuddene har ikke bindingstid, men betraktes likevel som en stabil finansieringskilde. Styret har vedtatt retningslinjer for bankens likviditetsstyring som legger opp til en konservativ likviditetsstrategi for å unngå at det tas risiko som kan sette banken i en kritisk likviditetssituasjon.

Likviditetsrisiko kan defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Lillesands Sparebank legger opp til at man skal benytte likviditet-sindikatorene som Finanstilsynet benytter, og at disse for oss skal ligge i området lav eller moderat risiko.

Modellen beregner hvor stor andel av illikvide eiendeler som er langsiktig finansiert, dvs. med gjenstående løpetidslengde over 1 år (likviditetsindikator 1). Indikator 2 er identisk bortsett fra at tidsperioden det fokuseres på er endret fra 1 år til 1 måned.

Banken har i 2013 hatt en tilfredsstillende likviditetssituasjon. For å sikre en god og stabil likviditet hadde vi ved utgangen av året 595,0 mill. kroner i innlån fra penge- og kredittmarkedet, hvilket er en reduksjon på 15,0 mill. kroner fra samme tidspunkt i fjor. Lillesands Sparebank har også en buffer i en kommittert trekkret-tighet mot en større norsk bank på 75 mill. kroner.

Renterisiko – avtalt/sannsynlig tidspunkt for endring av rentebetingelser på hovedpostene i balansen.

	Inntil 1. mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	over 5 år	U/ restløpetid	Sum
Konter og fordringer på sentralbanker	55.714					9.571	65.285
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	90.783						90.783
Utlån til og fordringer på kunder		2.349.890		90.639			2.440.529
Obligasjoner og sertifikater		117.502					117.502
Øvrige eiendelposter						54.805	54.805
Sum eiendeler	146.497	2.467.392	0	90.639	0	64.376	2.768.904
Gjeld til kredittinstitusjoner	279	100.000					100.279
Innskudd fra og gjeld til kunder		1.751.965		89.225			1.841.190
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		496.012					496.012
Øvrig gjeld						16.070	16.070
Egenkapital						315.353	315.353
Sum gjeld og egenkapital	279	2.347.977	0	89.225	0	331.423	2.768.904
Nettosum alle poster	146.218	119.415	0	1.414	0	-267.047	0

Renterisiko i bankporteføljen defineres som tap som følge av ulik bindingstid knyttet til bankens innskudd- og utlånsportefølje.

Renterisikoen i bankporteføljen er knyttet til tap i forbindelse med ulik bindingstid i forbindelse med bankens innskudds- og utlånsportefølje.

Banken har for tiden bare ubetydelige beløp i innskudd og utlån med bundet rente – alle øvrige utlån og innskudd er gitt med flytende rente.

Beholdningen av obligasjoner og sertifikater har en gjennomsnittlig durasjon på 0,16. Dette gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på kr. 188.000,- ved årets slutt, som i liten grad avviker fra hva den har utgjort gjennom året. Fastrentelånene har en restløpetid inntil 5 år.

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at bankens beholdning av og forpliktelser i andre valutaer skal medføre tap som følge av endringer i valutakurser.

Banken har ingen balanseposter i valuta. Banken har imidlertid stilt garanti for et beskjedent antall valutalån, men garantiene er stilt i norske kroner slik at vi ikke har valutarisiko. Valutabeholdningen i kassene omregnes til NOK etter offisielle midtkurser.

► NOTE 4
UTLÅN, GARANTIER OG TAP PÅ UTLÅN

Fordeling av brutto utlån og garantier på risikogrupper
Bankens utlån og garantier er inndelt i risikogrupper etter bestemte kriterier. Risikoklassifiseringen er en integrert del av saksbehandlingen i forbindelse med kredittgivning og rutinemessig oppfølging av de største engasjementene. Vi benytter Sparebanken Sør's scoringsmodell og klassifiseringssystem som har 11 risiko-klasser, A – K, hvor A angir lavest risiko og K høyest. I oversikten her er risikoklassene A - D gruppert under betegnelsen lav risiko, E - H angir moderat risiko mens I,J og K kalles normal (høyere) risiko. I klasse K rubriseres de kunder hvor vi enten har foretatt individuell nedskrivning eller har måttet konstatere tap. I over-sikten nedenfor legges disse i gruppen for normal (høyere) risiko. Lån og garantier til personkundemarkedet klassifiseres ut fra sikkerhet, gjeldsgrad og adferdsscore, mens for engasjementer med bedriftskundene legges det i tillegg til sikkerheten også inn en faktor med basis på siste års regnskap som belyser soliditet og evne til å betjene gjelden.

Banken vektlegger risiko ved prising av lån og garantier, jfr bankens prisliste. De lån som har lavest rente har normalt også tilsvarende lav risiko.

Risikogrupper	Brutto utlån		Garantier		Individuelle nedskrivninger Utlån + garantier		Potensiell eksponering v/ubenyttede trekkfasiliteter	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Privat, lav risiko	1.658.258	1.473.547	5.786	5.722	0	0	85.544	78.187
Næring, lav risiko	339.983	268.456	34.921	39.458	0	0	20.219	28.626
Sum lav risiko	1.998.241	1.742.003	40.707	45.180	0	0	106.763	106.813
Privat , moderat risiko	204.249	251.207	49	125	0	0	6.556	5.779
Næring moderat risiko	112.880	208.873	5.436	4.719	0	0	3.412	12.566
Sum moderat risiko	317.129	460.080	5.485	4.844	0	0	9.968	18.345
Privat, normal risiko	95.109	102.434	14	18	82	164	3.775	3.260
Næring normal risiko	44.295	17.203	3.741	3.665	2.664	2.711	2.371	3.825
Sum normal (høyere) risiko	139.404	119.637	3.755	3.683	2.746	2.875	6.146	7.085
Sum	2.454.774	2.321.720	49.947	53.707	2.746	2.875	122.877	132.243

Gruppenedskrivninger på utlån er foretatt på gruppen for næringslån med moderat og normal (høyere) risiko på kr 0,4 mill og tilsvarende kr 0,2 mill på personmarkedet, denne økningen har vi tatt i 2013 som følge av vedvarende høy risiko som igjen følge av fortsatte uro i finansmarkedene, vi antar at dette vedvarer også utover i 2014.

94,3 % av utlånene er gitt til kundegrupper som er klassifisert med lav og moderat risiko, mens 5,7 % er definert med normal (høyere) risiko. Denne fordelingen er på linje med tidligere år. Tapsnivået har vært lavt i flere år og vi ser ingen vesentlig endring i porteføljen

pr. 31.12.2013. Men på grunn av de siste års uro i finansmarkedene, har vi også i år nedskrevet beløp pr. 31.12.2013. Andelen av brutto misligholdte lån og kreditter er fortsatt meget lav og ligger på 0,30 % av brutto utlån.

Basert på våre erfaringer hittil, på risikoklassifiseringssystemet og sammensetningen av låneporteføljen, forventer vi at nivået på fremtidige årlige tap totalt ikke vil overstige 0,30 % av brutto utlån, sett over en treårsperiode. Fremtidige tap vurderes hovedsakelig å inntreffe i gruppen normal (høyere) risiko, som også er den gruppen som gir høyest renteinntekter.

Brutto utlån og garantier spesifisert på viktige næringer og personkundemarkedet

	Brutto utlån		Garantier		Pot. eksponering v/trekk-fasiliteter	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Personkunder	1.957.616	1.827.188	5.785	5.865	96.875	87.226
Primærnæring	37.771	42.431	175	75	4.480	4.735
Bygg/anlegg	138.463	150.239	16.685	16.693	724	15.971
Varehandel/restaurantdrift	37.010	35.211	1.395	2.277	5.276	4.962
Transp, post og telekom	33.022	23.292	16.180	16.160	5.274	-953
Eiendomsdrift	131.080	130.655	8.007	10.214	2.216	11.726
Tjenesteytende virksomhet	119.812	112.704	1.720	2.423	8.032	8.576
Sum	2.454.774	2.321.720	49.947	53.707	122.877	132.243

	Misligholdte engasjementer		Øvrige tapsutsatte engasjementer		Individuelle nedskrivninger Utlån + garantier	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Personkunder	409	1.464	0	198	84	164
Primærnæring	0	0	0	0	0	0
Bygg/anlegg	0	0	0	0	0	0
Varehandel/restaurantdrift	0	0	0	0	0	0
Transp, post og telekom	0	0	0	0	0	0
Eiendomsdrift	6.865	6.265	0	0	1.000	1.000
Tjenesteytende virksomhet	0	0	2.700	2.971	1.662	1.711
Sum	7.274	7.729	2.700	3.169	2.746	2.875

Misligholdte lån	2013	2012	2011
Brutto misligholdte lån	7.274	7.820	14.562
-individuelle nedskrivninger	1.084	1.084	1.083
Netto misligholdte lån	6.190	6.736	13.478

Øvrige tapsutsatte lån	2013	2012	2011
Totalt øvrige tapsutsatte lån	2.700	3.169	781
-individuelle nedskrivninger	1.662	880	580
Netto øvrige tapsutsatte lån	1.038	2.289	201

Et engasjement blir ansett som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin på utlån innen 30 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket som avtalt innen 30 dager etter overtrekket.

Endring i individuelle og gruppenedskrivninger

Individuelle nedskrivninger	Utlån		Garantier	
	2013	2012	2013	2012
Individuelle nedskrivninger 01.01	2.875	2.164	0	0
- Periodens tap, hvor det tidligere er foretatt nedskrivninger	-49	0	0	0
+ Økte nedskrivninger i perioden	0	0	0	0
+ Nye nedskrivninger i perioden	-	754	0	0
- Tilbakeføring individuelle nedskrivninger i perioden	-80	-43	0	0
Individuelle nedskrivninger 31.12.	2.746	2.875	0	0

Nedskrivning på gruppe av utlån	Utlån		Garantier	
	2013	2012	2013	2012
Nedskrivning på grupper utlån 01.01	10.900	10.000	0	0
+/-Periodens gruppenedskrivning	600	900	0	0
Nedskrivning på grupper av utlån 31.12	11.500	10.900	0	0

Årets tapskostnader	Tap på utlån	Tap på garantier	Gevinst/tap på verdipapir
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-80	0	407
+ Periodens endring i amortiseringseffekt ny nedskrivning	7	0	0
+ Periodens endring i gruppenedskrivninger	600	0	0
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år er gjort indiv. nedskrivninger for	0	0	0
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er gjort indiv. nedskrivninger for	31	0	0
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	0	0	0
Periodens tapskostnad	558	0	407

Bankens maksimale eksponering for kredittrisiko

Eksponering ¹⁾	2013	2012
Bokført verdi lån før tapsnedskrivning	2.454.774	2.507.669
Bokført verdi garantier før tapsnedskrivning	49.947	
Ikke optrukne kredittrammer	122.877	
Maksimal eksponering	2.627.598	

¹⁾ Det er ikke tatt hensyn til foretatte tapsnedskrivninger ved beregningen.

Banken har i tillegg overført lån og kreditter til Verd Boligkreditt for 161,1 mill kr. pr. 31.12.2013. Tilsvarende tall ved forrige årskiftet var 166,8 mill. kr. Utviklingen i bankens utlån må sees i sammenheng med endring i lån tilført Verd Boligkreditt.

Resultatførte renter på utlån hvor det er foretatt nedskrivning for tap

Eksponering ¹⁾	2013	2012
Resultatførte renter		1

Forfalte utlån uten nedskrivninger

Forfalt/overtrukket i antall dager/måneder	2013	2012
Forfalte engasjement 1-3 mnd.	1.210.000	91.641
Forfalte engasjement 3-6 mnd.	258.000	1.353.898
Forfalte engasjement 6-12 mnd.	601.000	1.642
Forfalte engasjement over 12 mnd.	37.000	42.852
Sum forfalte engasjement	2.166.000	1.490.033

Geografisk fordeling av utlån og garantier:

Individuelle nedskrivninger	Utlån			Garantier		
	2013	2012	2011	2013	2012	2011
Lillesand	1.708.523	1.613.596	1.418.051	32.528	35.687	31.611
Nabokommuner	314.211	294.858	260.748	4.344	4.945	5.053
Landet forøvrig	432.040	413.266	402.681	13.075	13.075	13.120
Sum	2.454.774	2.321.720	2.081.480	49.947	53.707	49.783

Lån med endringsavtale

Med dette menes lån der renten er redusert som følge av betalingsvansker. Bankens portefølje av slike lån er av uvesentlig betydning. Det er derfor heller ikke foretatt neddiskontering til nåverdi for slike lån.

Sikkerheter

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, garantier, kontantdepot eller avtale om motregning osv. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret, eksempelvis bygninger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Unntak fra dette gjelder i situasjoner hvor det er foretatt nedskrivning. Det tas videre hensyn til forhold som kan påvirke sikkerhetens verdi, for eksempel konsesjonsbetingelser eller servitutter.

Bokført virkelig verdi av utlån til kunder

Markedspriser benyttes ved prising av utlån til kredittinstitusjoner og kunder. Banken har et ubetydelig utlånsbeløp med fast rente i sin portefølje. Virkelig verdi av utlån tilsvarer derfor porteføljens bokførte verdi. Verdien av nedskrevne engasjementer fastsettes ved neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer.

Kredittforeningen for Sparebanker (KFS)

Lillesands Sparebank har et medlemsinnskudd i KFS på kr. 3 mill.

► NOTE 5
GJELD

Gjeld til kredittinstitusjoner
Gjeld til kredittinstitusjoner består i hovedsak av flere innlån med fast rente og løpetid fra 3 til 7 år. Det er ikke stilt sikkerhet for gjelden. Gjennomsnittlig vektet rente gjennom året har vært 3,55 %.

Innskudd fra og gjeld til kunder	Gjennomsnittlig rentesats	Saldo 31.12.13
Innskudd fra og gjeld til kunder u/avtalt løpetid	1,70 %	918.368
Innskudd fra og gjeld til kunder m/avtalt løpetid	3,38 %	922.822

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Lån	Gjennomsnittsrente	Gjeld pr. 31.12.12	Forfall	Måned/år
Obligasjonslån	3,55 %	495.0 mill	75.0 mill	01.2014
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		495.0 mill	100.0 mill	08.2014
			40.0 mill	02.2015
			70.0 mill	06.2015
			100.0 mill	06.2016
			60.0 mill	11.2017
			50.0 mill	10.2018

Det er ikke stilt sikkerhet for gjelden. Banken har ingen egne obligasjoner. Gjennomsnittlig rente er beregnet ut fra effektiv rente til enhver tid på verdipapirene.

Skyldig skatt
I posten annen gjeld utgjør avsetning til skattetrekk pr. 31.12.2013 kr. 712.395,-. Banken har ikke stilt ekstern sikkerhet eller opprettet ekstern bankkonto for skattetrekket.

► NOTE 6
OBLIGASJONER, SERTIFIKATER OG ANDRE RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

Spesifikasjon etter grupper	Balanseført verdi	Virkelig verdi (1)	Andel børsnoteerte	Anskaff. kost.
Anleggsmidler	22.114	22.114	100%	22.018
Omløpsmidler	95.388	95.388	-	95.236
Sum omløpsmidler og anleggsmidler	117.502	117.502		117.254
Beholdning etter debitorkategori:		Gjeld pr. 31.12.13		
Private aksjeselskap risikovekt 20	5.028			
Statlig eide aksjeselskap risikovekt 20	9.949			
Kommuner og finansforetak risikovekt 20	52.361			
Andre obligasjoner	50.165			
Sum balanseført	117.502			

Virkelig verdi er opplyst der slik verdi kan fastsettes. Vektet gjennomsnittlig rente gjennom året utgjør 3,22 %.

Beholdningsendring gjennom året av verdipapirer som er anleggs- og omløpsmiddel:

Inngående balanse 01.01.	62.923
Tilgang i året	75.276
Avgang i året	-21.104
Endring i periodisering over/underkurs	-407
Utgående balanse 31.12.	117.502

► NOTE 7
AKSJER, ANDELER OG ANDRE VERDIPAPIRER MED VARIABEL AVKASTNING

Spesifikasjon etter grupper	Balanseført verdi	Virkelig verdi (1)	Andel børsnoteerte	Anskaff. kost.
Anleggsmidler	23.367	28.697	19.4	23.455
Sum omløpsmidler og anleggsmidler	23.367	28.697	19.4	23.455

Beholdningsendring gjennom året av verdipapirer om er anleggsmidler

Inngående balanse 01.01.	20.782
Tilgang i året	2.829
Nedskrivning i året	-26
Avgang i året	-218
Utgående balanse	23.367

Spesifikasjon etter selskap	Balanseført verdi	Virkelig verdi [1]	% eierandel	Antall aksjer
Aksjer				
DnB ASA	1.070	6.724	0.02%	62.000
Avigo A/S	140	140	0.02%	140
Eiendoms kreditt AS	2.764	2.827	0.73%	26.924
Frende Holding AS	5.576	2.830	0.67%	44.757
Norne Securities AS	450	450	1.20%	1.374.465
Nordito AS	58	58	0.01%	9.353
Verd Boligkreditt AS	6.793	7.593	3.02%	6.793
Nets Holding AS	3.348	3.348	0.01%	77.254
Diverse aksjer	37	38	0.00%	
Sum aksjer	20.236	24.008		
Egenkapitalbevis				
Sparebanken Pluss	1.300	1.425	0.80%	10.000
Sparebanken Nord Norge	730	1.183	0.06%	33.274
Sparebanken Midt Norge	497	1.382	0.04%	25.068
Skue Sparebank	130	121	0.48%	1.900
Kredittforeningen for Sparebanker	474	578	0.57%	460
Sum egenkapitalbevis	3.131	4.689		
Sum aksjer, egenkapitalbevis	23.367	28.697		

¹⁾ Virkelig verdi er opplyst der slik verdi kan fastsettes. Aksjepostene som ikke kan omsettes i et regulert marked er verdsatt på bakgrunn av ligningskurser, evt bokførte verdier, og er basert på ulike grader av skjønn.

► NOTE 8 PROVISJONER OG GEBYRER	2013	2012
Kredittformidling	895	754
Verdipapiromsetning/forvaltning	102	91
Betalingsformidling	5.836	5.314
Forsikringsformidling	2.893	2.652
Annen virksomhet	526	689
Sum	10.252	9.499

► NOTE 9
FORVALTNINGS- OG ADMINISTRASJONSTJENESTER

Banken forvalter etableringslån for Lillesand kommune for i alt 56,1 mill. kroner fordelt på 165 låntakere. Dette er midler som kommunen låner i Husbanken for videre utlån. Bankens oppgave er regulert i egen avtale og innebærer ingen kredittrisiko for banken.

► NOTE 10
BETINGET UTFALL

Arten og omfanget av betingede forpliktelser refererer seg bla. til pensjon. Det henvises til note 15. Grunnet rebalansering av aksjefordelingen ble det i 2013 avtalt nedsalg av Lillesands Sparebanks andel av aksjer i Frende Holding AS. Banken har inngått avtale om salget og transaksjonen er godkjent i Frende Holding AS. Overdragelsen er dog betinget godkjennelse av Finanstilsynet og på balansedagen foreligger ikke en slik avgjørelse. Transaksjonen er dermed ikke bokført i regnskapsåret 2013. Salget vil gi Lillesands Sparebank en gevinst på ca 0,5 mill kr som blir bokført i 2014.

► NOTE 11
POSTER UTENOM BALANSEN

Fordeling av garantiansvar	2013	2012	2011
Betalingsgarantier	26.045	27.997	27.926
Kontraktsgarantier	20.563	22.349	18.941
Garantier for skatter	250	250	250
Annet garantiansvar	3.089	3.111	2.666
Samlet garantiansvar	49.947	53.707	49.783
Forpliktelser			
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter	122.877	132.243	108.123
Sum forpliktelser utenom balansen	172.824	185.950	157.906

► NOTE 12
ANTALL ANSATTE

Gjennomsnittlig antall ansatte har i løpet av regnskapsåret vært 17,7 årsverk, dvs. en liten nedgang fra året før da tallet var 18,2 årsverk.

► NOTE 13 YTELSER TIL LEDENDE PERSONER MV	Pensjon	Lønn	Sum
Lønn og annen godtgjørelse til banksjef	179	960	1.139
Lønn til kontorsjef	89	602	691
Lønn til økonomi/it-sjef	68	682	750
Godtgjørelse til styrets medlemmer		259	259
Herav til styrets leder		70	70
Godtgjørelse til kontrollkomitéens medlemmer		53	53
Herav til kontrollkomitéens leder		20	20
Godtgjørelse til forstanderskapets medlemmer		40	40
Herav til forstanderskapets leder		12	12

Bonusavtaler inngår ikke som en del av bankens lønnspolitikk med noen av de ansatte, men styret foretar årlig en vurdering om eventuell bonusutbetaling. Det er ingen avtaler som gir daglig leder, ledende ansatte eller noen av styrets medlemmer særskilte vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet/vervet.

Revisjon

Godtgjørelse til bankens revisor	2013	2012
Lovpålagt revisjon inkludert regnskapsteknisk bistand	357.494	337.500
Andre attestasjonstjenester	53.478	45.500
Skatterådgivning, inkl. teknisk bistand med ligningspapirer	28.000	32.375
Andre tjenester utenfor revisjon	295.959	6.200
Kostnadsført godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	734.930	421.575

► NOTE 14
RENTESUBSIDIERING AV LÅN TIL ANSATTE

Periodens kostnader knyttet til rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør kr. 14 668,-.

► NOTE 15
PENSJONSKOSTNADER OG PENSJONSFORPLIKTELSE

Fondsbaserte forpliktelser

Banken har pensjonsforsikring i Storebrand som forvalter pensjonsmidlene innenfor de generelle retningslinjer som gjelder for forsikringsselskaper. Hovedbetingelser er 30 års opptjening og ca. 67 % av lønn ved fratredelse. Pensjonsalder er 67 år. 21 aktive og 5 pensjonister er tilknyttet pensjonsordningen.

Ikke fondsbaserte forpliktelser

Partene i arbeidslivet har inngått avtale om ny AFP-ordning. Det er kommet en uttalelse om måling og regnskapsmessig behandling

	2013	2012
Diskonteringsrente	4,10%	4,20%
Forventet avk. pensjonsmidler	4,40%	3,60%
Årtlig forventet lønnsvekst	3,75%	3,25%
Årtlig regulering av pensjoner under utbetaling	1,40%	1,60%
Årtlig forventet G-regulering	3,50%	3,00%
Gjennomsnittlig arb.giver faktor	14,10%	14,10%
Dødlighetstabell	K2013BE	K2005
Uføretabell	KU	KU
Amortiseringsfaktor	11	12
Korridor i %	10,00%	10,00%

av ny AFP (avtalefeste pensjon). Det foreligger imidlertid ikke tilstrekkelig informasjon til å beregne forpliktelsen i balansen pr. 31.12.13. Årets innbetaling til AFPordningen er kr. 123.864,-.

Ved verdsettelse av pensjonsmidlene og ved måling av påløpne forpliktelser, benyttes estimerte verdier. Disse estimatene korrigeres hvert år i samsvar med oppgave over pensjonsmidlenes flytteverdi og aktuarberegninger av forpliktelsenes størrelse. Følgende forutsetning er lagt til grunn for beregningen:

► NOTE 16
LÅN OG SIKKERHETSSTILLELSE TIL LEDENDE PERSONER

	2013		2012		2011	
	Lån	Garantier	Lån	Garantier	Lån	Garantier
Til banksjef	1.874	0	1.923	0	1.971	0
Til kontorsjef	1.797	0	1.561	0	1.497	0
Til økonomi/it-sjef	104	0	201	0	323	0
Til øvrige ansatte	18.900	0	17.795	0	19.893	0
Til styrets leder	0	0	0	0	0	0
Sum styrets medlemmer	4.066	0	5.568	0	5.860	0
Til medlemmer av forstanderskapet	27.764	0	24.469	0	19.536	0
Herav forstanderskapets leder	714	0	870	0	922	0
Til medlemmer av kontrollkomitéen	3.487	0	3.628	0	3.764	0
Herav til kontrollkomitéens leder	0	0	0	0	0	0

Vilkår for lån og garantier er ikke opplyst, idet disse er gitt på standard vilkår, eller generelle vilkår som benyttes for ansatte.

► NOTE 17
VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler	Maskiner, inv., transp. mm.	Tekniske installasjoner	Immatrille eiendeler	Bygninger o a fast eiendom	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	4.167	1.673	2.505	8.098	16.443
Tilgang	977	63	1.961	449	3.450
Avgang	-	-	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.	5.144	1.736	4.466	8.547	19.893
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	1.161	186	980	85	2.412
Bokført verdi 31.12.	3.983	1.673	3.486	8.462	17.481
Avskrivningssatser	10-25%	10-25%	20%	1-5%	-
Årets avskrivning	1.161	186	980	85	2.412

Avskrivningen er basert på avskrivning etter lineært prinsipp. Varige driftsmidler som er fullt avskrevet og ikke lenger er i bruk, er tatt ut av oppstillingen over. Bokført verdi av bankbygget som ligger i Lillesand kommune utgjør kr. 4 139 641,-. Bygget har et areal på 340 kvm. og 100 % utnyttes til egen virksomhet. Banken eier også Strandgt.11, bokført verdi kr. 3 032 963,- og leies ut. Videre eier banken eiendommen Fosselia 7, bokført med kr. 387 000,-, og eiendommen leies ut. Banken eier også en leilighet på Hovden, bokført med kr. 888 355,-, som benyttes som feriested for de ansatte.

► NOTE 18
ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Spesifikasjon av andre driftskostnader

	2013	2012
Vedlikehold/anskaffelse av maskiner, inventar mv.	300	129
Honorar ekstern revisor (Jfr note 13)	735	420
Avgifter og kontingenter	1.501	1.110
Kjøpte tjenester	1.251	1.493
Andre tap	121	532
Sum	3.908	3.683

Honorar til ekstren revisor er inkl. merverdiavgift.

	2013			2012		
	Fondsbaserte	Ikke fondsbaserte	Sum	Fondsbaserte	Ikke fondsbaserte	Sum
Pensjonskostnad						
Årets pensjonsopptjening	929	0	929	1.054	0	1.054
+ rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	873	0	873	805	0	805
- Forventet avkastning på pensjonsmidler	-639	0	-639	-822	0	-822
+ resultatførte estimatavvik	387	0	387	526	63	589
Resultatført nettoforpliktelse ved avkorting	0	0	0	0	0	0
Netto Pensjonskostnad	1.550	0	1.550	1.562	63	1.625
+ Administrasjonskostnader	351	0	351	203	0	203
Pensjonskostnad inklusiv arb.g.avgift	1.901	0	1.901	1.765	63	1.828
Pensjonsforpliktelse	25.572	0	25.572	19.710	167	0
- pensjonsmidler	-19.650	0	19.650	-17.776	0	0
Netto pensjonsforpliktelse	5.922	0	5.922	1.934	167	0
- Ikke resultatførte estimatavvik	-10.613	0	10.613	-6.910	0	0
Pensjonsforpliktelse (overfinansiert)	-4.691	0	4.691	-4.976	167	0

Avviket mellom resultatført pensjonskostnad og pensjonskostnaden i noten skyldes at arbeidsgiveravgift av innbetalingene til den sikrede ordningen er ført som arbeidsgiveravgift i regnskapet, samt innbetalinger til AFP-ordningen.

Fremtidig bruk av den regnskapsførte overfinansiering på den kollektive ordning er sannsynliggjort gjennom sammenligning mot total pensjonsforpliktelse. Banken er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Bankens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

► NOTE 19
SKATTEKOSTNAD OG UTSATT SKATT

19 a) Skattekostnaden består av beregnet betalbar skatt og endring i utsatt skatt

	2013	2012
Resultat før skattekostnad	20.854	21.046
Endring i midlertidige forskjeller	652	-191
Inntekter av aksjer, andeler, utbytter mv.	-923	-544
Andre ikke fradragsberettigte kostnader eller ikke sk.pl inntekt	33	-57
Skattepliktig inntekt	20.616	20.254
Betalbar skatt er beregnet som følger		
Inntektsskatt 28 %	5.772	5.671
Formuesskatt	958	908
Sum betalbar skatt	6.730	6.579
Endring i utsatt skatt (se note 19b)	206	-236
Årets skattekostnad	6.524	6.815
Årets inntektsskatt (eks. formuesskatt)	5.772	5.907
Avstemming av årets skattekostnad		
Resultat før skatt	20.854	21.046
Beregnet skatt 28%	5.839	5.893
Bokført skattekostnad	6.524	6.815
Differanse	-685	-922
Skatteeffekt av ikke fradragsberettigede kostnader	9	-
Skatteeffekt av ikke skattepliktige inntekter	-258	-168
Effekt av endret skattesats	-69	-
Endring utsatt skatt knyttet til verdipapir	45	182
Formueskatt	958	908
Sum	685	922

19 b) Utsatt skatt og utsatt skattefordel i balansen
Utsatt skatt er beregnet som følger

Positive (skatteøkende) midlertidige forskjeller	31.12.2013	31.12.2012
Driftsmidler	2.130	2.322
Gevinstkonto (skattemessig)	75	94
Overfinansiert pensjonsforpliktelse	4.691	4.976
Over/underkurs obligasjonsgjeld	0	323
Sum positive forskjeller	6.896	7.714
Negative(skattereduserende) midlertidige forskjeller		
Nedskrivning av obligasjoner	0	159
Sum negative forskjeller som kan utlignes	0	159
Grunnlag for utsatt skatt	6.896	7.555
Utsatt skatt (28 % av grunnlag)	1.862	2.115
Negative (skattereduserende) forskjeller som ikke kan utlignes		
Pensjonsforpliktelse	0	167
Grunnlag for utsatt skattefordel	0	167
Utsatt skattefordel (28 % av grunnlag)	0	47
Netto grunnlag for beregning utsatt skatt	6.896	7.388
Netto balanseført utsatt skatt (28 %)	1.862	2.068

Skattesatsen reduseres fra 28 % til 27 % fra 2014. Utsatt skatt pr. 31.12.2013 er beregnet med 27 %. Effekten av redusert skattesats utgjør kr. 68 960 og inngår i årets skattekostnad.

► NOTE 20
ENDRINGER I EGENKAPITALEN

	2013	2012	2011
Sparebankens fond 01.01	297.749	285.418	274.032
Årets overføring av resultat til fond	13.130	12.331	11.387
Sparebankens fond 31.12	310.879	297.749	285.419
Ny saldo 01.01.	310.879	297.749	285.419
Gavefond 01.01.	3.901	3.155	3.650
Belastet fondet	-228	-754	-1.695
Tilført fra gavekonto	0	0	0
Årets overføring til fondet	800	1.500	1.200
Gavefond 31.12	4.473	3.901	3.155

► NOTE 21
KAPITALDEKNING

Kjernekapital	2013	2012
Sum Egenkapital 01.01	297.750	285.419
Årets overføring til fond	13.130	12.331
Saldo 31.12.	310.880	297.750
Gavefond	4.473	3.901
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	2.293	1.529
Overfinansiering pensjonsforpliktelser	4.691	4.976
Immaterielle eiendeler	3.485	2.505
Netto ansvarlig kapital	304.884	292.641
Beregningsgrunnlag		
Lokale og regionale myndigheter	0	0
Institusjoner	52.963	51.813
Foretak	119.925	137.063
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	912.075	899.625
Forfalte engasjementer	7.225	6.500
Obligasjoner med fortrinnsrett	4.525	2.500
Andre Verdipapirfond	0	0
Øvrige engasjementer	91.275	57.713
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.187.988	1.155.213
Operasjonell risiko	95.363	91.250
Ansvarlig kapital i andre finasn	-2.293	-1.529
Nedskrivning på grupper av utlån	-11.500	-10.900
Totalt beregningsgrunnlag	1.269.558	1.234.034
Ansvarlig kapital i prosent	24.00%	23.71%

Kontantstrømoppstilling	2013	2012
Resultat før skattekostnad	20.853.876	21.045.817
Periodens betalte skatt	-6.579.009	-5.974.622
Ordinære avskrivninger	2.411.750	1.903.995
Gevinst/tap ved salg/nedskrivning av aksjer	-329.144	-89.173
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordninger	118.567	-399.748
Årets Endring tapsavsetning	470.532	1.611.379
Gaver og/eller overført gavefond	-628.349	-1.153.875
Endring i utlån til kunder før spes. og uspes. tapsavsetn.	-133.054.258	-240.240.213
Endring i utlån til kredittinstitusjoner med løpetid	4.235	-2.819.284
Endring i sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	-54.579.000	9.568.700
Endring i andre eiendeler og opptjente inntekter	2.514.861	2.354.481
Endring innskudd fra og gjeld til kunder	130.070.430	153.005.389
Endring i gjeld til kredittinstitusjoner	-743.481	23.738
A Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-39.468.991	-61.163.415
Utbetaling ved investering i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-3.450.431	-3.462.618
Utbetaling ved investering i aksjer og andeler i andre foretak	-2.829.425	-990.303
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak	573.791	2.280.173
B Netto likviditetsendring fra investeringsaktiviteter	-5.706.065	-2.172.748
Endring i lån fra kredittinstitusjoner	-40.000.000	-15.000.000
Endring gjeld stiftet ved utstedelse verdipapirer	26.333.844	70.016.234
C Netto likviditetsendring fra finansieringsaktiviteter	-13.666.155	55.016.234
A+B+C Sum endring likvider	-58.841.211	-8.319.929
Likviditetsbeholdning 01.01.	190.223.032	198.542.961
Likviditetsbeholdning pr 31.12	131.381.821	190.223.032

►► UTVIKLING 1970-2013 - NØKKELTALL I 1000 KRONER

Pr. 31.12	Drifts- overskudd	Innskudd	Utlån netto	I kasser og andre banker	Verdipapirer	Forvaltning og kapital	Fonds	Fonds i % av forvaltning
1970	171	27.191	20.258	3.231	6.305	29.648	1.263	4,3
1975	257	44.398	32.329	4.987	11.048	47.894	1.559	3,3
1980	1.312	87.124	56.893	2.272	37.898	96.417	4.293	4,5
1985	3.628	174.064	128.597	17.098	49.659	194.905	12.593	6,6
1990	9.334	293.989	267.193	28.237	40.835	327.943	28.529	8,7
1995	11.577	455.556	426.325	40.459	66.738	542.565	78.762	14,5
2000	20.447	645.190	713.876	12.402	39.516	782.688	126.743	16,2
2001	16.662	770.703	792.526	63.505	45.193	918.938	138.248	15,0
2002	19.118	875.620	924.606	43.243	50.972	1.037.317	149.370	14,4
2003	17.543	875.364	1.055.919	43.110	59.376	1.175.506	161.414	13,7
2004	18.771	900.104	1.109.315	101.541	64.836	1.293.838	174.211	13,5
2005	23.317	989.775	1.233.176	92.278	75.178	1.420.048	190.327	13,4
2006	22.466	1.126.901	1.412.652	145.768	79.122	1.660.103	211.250	12,7
2007	25.507	1.236.871	1.585.499	172.871	83.679	1.865.878	228.419	12,2
2008	23.643	1.361.008	1.761.173	225.607	78.470	2.093.013	243.836	11,6
2009	23.226	1.441.051	1.913.373	195.265	105.350	2.241.429	259.903	11,6
2010	25.960	1.490.460	1.945.707	273.442	87.126	2.332.280	277.682	11,9
2011	19.143	1.558.114	2.069.316	220.413	94.475	2.417.931	288.574	11,9
2012	21.046	1.711.120	2.307.945	214.913	83.705	2.639.763	301.651	11,4
2013	20.854	1.841.190	2.454.774	156.068	140.869	2.768.904	315.353	11,4

►► **REVISORS BERETNING**
TIL FORSTANDERSKAPET I LILLESANDS SPAREBANK

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Lillesands Sparebank, som viser et overskudd på kr. 14.330.252. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for regnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, hverken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effekten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsrstimatene utarbeidet av ledelsen er rimelig, samt en vurdering av den samlede presentasjonen vår av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Lillesands Sparebank per 31. desember 2013, og av resultater og kontantstrømmer for regnskapet som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

►► **UTTALELSE**
OM ØVRIGE FORHOLD

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlingene har vi funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisjonskontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Kristiansand 10. februar 2014
PricewaterhouseCoopers AS

Kai Arne Halvorsen, Statsautorisert revisor

►► **DISSE STYRER BANKEN**

Styret

Arne H. Lukashaugen *Leder*
Torkil S. Mogstad *Nestleder*
Knut Harald Kvifte
Signe Ann Jørgensen
Ingeborg Dobbe *Ansattes rep.*

Varamedlemmer

Brit Lauvrak Andersen
Trine Aase Tveit
Heikki Erling Systad
Karin Hagen *Ansattes rep.*

Kontrollkomitéen

Johannes M. Vallesverd
Steinar Sandberg
Inger Vollstad

Varamedlemmer

Björg Håkedal
Anders From

►► **FORSTANDERSKAPET**

Innskytervalgte forstandere

Steinar Sandberg
Sverre Tønnessen
Kari Berntsen
Olav Otto Skalle
Wenche Østby
Ove Cornelius Olsen
Reidun Åsbø Salvesen
Petter Aabye
Anders From
Kirsten Vennesland *Nestleder*
Odd Nordvoll
Ragnhild H. Thomassen

Varamedlemmer

Bente Sophie Ribe Lauritzen
Mona S. Haldorsen
Linda Gregersen
Espen Sjølund
Bjørn Mariussen
Sturla Bonde Aas Meyer

Kommunevalgte forstandere

Finn Bergkirk
Ragnar Langfeldt *Leder*
Ingebjørg Ribe Rudihagen
Marie Vallesverd Dannevig

Varamedlemmer

Heidi Mæsel Oftedahl
Halvor Rismyhr
Bjørn Hagen
Bente Ekra Grimenæs

Ansattes representanter

Marianne B. Denstad
Anne Britt Nordal
Gudrun Birkeland
Anne Lise Eriksen

Varamedlemmer

Ellen Endresen
Wigdis Johannessen
Victor Olsen
Anne Brit Gundersen

►► **BERETNING**
FRA KONTROLLKOMITÉEN 2013

Kontrollkomitéen har ført tilsyn med at bankens virksomhet er drevet i samsvar med sparebanklovens bestemmelser, bankens vedtekter, forstanderskapets vedtekter og andre bestemmelser som banken har plikt til å rette seg etter.

Komitéen har gjennomgått styrets protokoller, og for øvrig foretatt de undersøkelser som sparebanklovens og kontrollkomitéens instruks bestemmer.

Kontrollkomitéen har gjennomgått styrets årsberetning, resultatregnskap og balansen, uten at dette gir foranledning til noen bemerkninger.

Kontrollkomitéen vil anbefale at resultatregnskapet og balansen fastsettes som bankens regnskap for 2013.

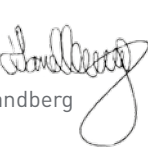
Lillesand 18. februar 2014

Johannes M. Vallesverd

Inger Vollstad

Steinar Sandberg

